

Statenvoorstel 20/18 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : -

PS-vergadering :

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Onderwerp

Perspectiefnota 2018: Brabant op koers

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

a. Samenvatting

Met deze perspectiefnota kunt u richting geven aan het beleid in het laatste deel van deze bestuursperiode en de begroting voor de volgende jaren. Wij stellen u twee bestuursopdrachten voor met betrekking tot inspelen op de kansen die samenwerking met Rijk en andere partners gaat bieden en de Energietransitie. Daarnaast doen wij u drie voorstellen voor de begroting over Brabant-C, implementatie omgevingswet en stedelijke transformatie. Tevens stellen wij u voor om middelen beschikbaar te stellen voor drie MIPP-sleutelprojecten en vijf nieuwe sleutelprojecten toe te voegen. Ter ondersteuning van dit Statenvoorstel is een [visual](#) ontwikkeld die u op de provinciale website kunt terugvinden.

b. Het voorstel

1. Om de volgende bestuursopdrachten aan het college te verstrekken:
 - a. Benut actief de kansen die het regeerakkoord en het interbestuurlijk programma bieden en geef aan welke middelen hiervoor nodig zijn. Kom voor de onderwerpen waarvoor het nodig is, zoals aardgasvrije woningen, rivierverruiming en regio-enveloppe Actieagenda Brainport, voor de zomer naar Provinciale Staten terug met een integrale begrotingswijziging zodat dit verwerkt kan worden in de lopende begroting en voor de overige onderwerpen in de begroting 2019.
 - b. Stel, gezien de landelijke en Europese ontwikkelingen, een nieuwe integrale Energieagenda 2019-2030 op, en leg deze uiterlijk eind 2018 ter besluitvorming aan ons voor inclusief personele consequenties.
2. Instemmen met het verwerken van de consequenties van het financieel kader (conform bijlage B Financieel Beeld) in de bestuursrapportage 2018.

3. Instemmen met het verwerken van de consequenties van de volgende voorstellen voor de begroting 2019 in de bestuursrapportage 2018 ten laste van de algemene middelen:
 - a. € 9 mln voor Brabant C
 - b. € 3,5 mln voor Implementatie Omgevingswet
 - c. € 0,5 mln voor Stedelijke transformatie
4. MIPP
 - a. Instemmen met het opnemen van drie sleutelprojecten in de besluitvormingsfase en hiervoor een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen ten laste van de algemene middelen:
 - i. € 0,9 mln voor Schoolpleinen van de Toekomst,
 - ii. € 0,35 mln voor Mozaïek Dommelvallei en
 - iii. maximaal € 6,8 mln voor Robuuste beekdalpassages A58 en N65.
 - b. Instemmen met het opnemen van vijf nieuwe sleutelprojecten Talent in Brabant, Van Gogh, MindLabs, Energyweb XL en SOLARGE in de verkenningfase van het MIPP en ons de opdracht te geven ook voor deze sleutelprojecten verkenningen uit te voeren.
 - c. Instemmen met de aangescherpte werkwijze MIPP.
5. OrganisatieKostenBudget (OKB):
 - a. Instemmen met de aanscherping van de systematiek van het OKB om de besluitvorming over het beschikbaar stellen van (tijdelijke) extra capaciteit direct te koppelen aan de besluitvorming over de betreffende beleidsimpuls.
 - b. Instemmen met het verlengen van tijdelijke capaciteit voor de implementatie Omgevingswet en voor de uitvoering van diverse majeure projecten (zoals vermeld in de tabel 2 OrganisatieKostenBudget) en de toevoeging van de daarvoor benodigde middelen aan het OKB.
 - c. De consequenties verwerken in de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage 2018.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

c. Toelichting perspectiefnota

In dit derde jaar van de bestuursperiode vinden wij het belangrijk om vol in te zetten op de uitvoering van ons [bestuursakkoord 2015-2019 'Beweging in Brabant'](#). Wij werken aan een nieuwe integrale energieagenda, een visie op digitalisering, een agenda circulaire economie, een nieuw grondwateronttrekingsbeleid, kaderstelling rondom het VTH-instrumentarium en komen met de invulling van de aanbevelingen uit de evaluatie Bibob en de capaciteit die daarvoor nodig is.

Daarnaast komen wij bij u met voorstellen voor de besteding van de laatste middelen bestuursakkoord. Ter uitvoering van de in 2016 gepresenteerde [Investeringsstrategie](#) voorzien wij voor het komend jaar investeringsvoorstellen op het thema High Tech systemen en materialen (onder andere fotonica en smart data), de cross-over high tech met agrofood, het uitvoeringsprogramma lifetec &

medtec Brabant, en op het gebied van maintenance en services. In het beleidsveld cultuur en samenleving vraagt een aantal onderwerpen uit de programma's cultuur, erfgoed, sociale veerkracht en sport in deze bestuursperiode inzet uit de resterende bestuursakkoordmiddelen. In de komende periode worden hiervoor concrete voorstellen uitgewerkt.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Tevens willen we ook vooruit kijken. Wij zetten ons in op de langjarige transitie als digitalisering, energietransitie, circulaire economie en verduurzamen landbouw, samen met onze partners zoals het Rijk en gemeenten. Daarom zijn we blij met het [Interbestuurlijke Programma](#) (IBP) waarin bijvoorbeeld wordt samengewerkt aan het Klimaat- en Energieakkoord, circulaire economie, klimaatadaptatie, vitaal platteland en toekomstbestendig wonen. Daarnaast is landelijk een traject gestart om in 2018 bestuurlijke afspraken te maken over een tweede tranche rivierverruimingsmaatregelen. Bij het opstellen van deze perspectiefnota hebben we afgewogen welke besluiten dit college nog moet nemen en voor welke besluiten het meer passend is om deze over te laten aan het volgende college. Knelpunten die ontstaan na 2019 rondom structurele financiering en capaciteit rondom beleidsthema's als economie, erfgoedfabriek, sociale veerkracht, arbeidsmarkt en agrofood laten we over aan het nieuwe college. We zullen deze knelpunten voor de nieuwe onderhandelingen duidelijk in beeld brengen. Knelpunten rondom energie worden u voorgelegd op het moment van vaststelling van de energieagenda 2019-2030.

De economie groeit in Brabant. De economische groei maakt het mogelijk om maatregelen te nemen om onze leefkwaliteit te verbeteren. Dat is nodig omdat groei en emissies nog niet altijd ontkoppeld zijn. Het werken aan opgaven als slimme en duurzame mobiliteit, versnellen energietransitie, vitale natuur en (stedelijke) landschappen en verduurzamen landbouw zijn daar op gericht. De groei van de economie wordt vaak gebruikt om de welvaart van mensen te meten. De economische groei is echter niet de enige factor die de welvaart van Nederlanders bepaalt. Ook aspecten als gezondheid, het hebben van werk, onderwijs, veiligheid, een gezonde leefomgeving en geluk zijn hiervoor van belang.

Overall gaat het goed in Brabant maar er zijn grote verschillen, het gaat niet overal goed. Dankzij de groeiende werkgelegenheid daalt de werkloosheid in Brabant. Echter niet iedereen profiteert hiervan. Een kleine groep werkzoekenden is nog niet in staat om (betaald) werk te vinden. Hun afstand tot de arbeidsmarkt blijft onverminderd groot. Vanuit zowel de opgave van sociale veerkracht als het programma arbeidsmarkt, werken we hieraan. Nu, maar zeker in de toekomst spelen digitale technologieën en social design een sleutelrol bij het verbeteren van het dagelijks leven van mensen en in het aanpakken van maatschappelijke opgaven.

Op uw verzoek hebben we de bijlage A 'inspelen op ontwikkelingen' opgebouwd conform het gedachtegoed van Kay Raworth (de 'Brabantse'

bagel) waarin bovengenoemde aspecten een rol hebben. Het gedachtegoed van Kay Raworth gaat uit van een optimum van economische groei. Wij kunnen ons meer vinden in het gedachtegoed van de Brabantse duurzaamheidbalans omdat de kern van die balans is dat we voorkomen dat economische, sociaal-culturele en ecologische ontwikkelingen negatieve afwentelingseffecten op elkaar creëren en tegelijkertijd proberen zoveel mogelijk positieve synergie-effecten tussen de drie kapitalen/ontwikkelingen te creëren. Wij zullen u onder andere als input voor uw verkiezingsprogramma's een geactualiseerde duurzaamheidbalans doen toekomen.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

d. Leeswijzer

De perspectiefnota vormt de aftrap van de jaarlijkse beleids- en planning & controlcyclus van de provincie Noord-Brabant. Provinciale Staten geven met de perspectiefnota richting aan het beleid voor de komende jaren en de begroting voor de volgende jaren. In bijlage A leest u over de belangrijkste ontwikkelingen. In het financieel beeld (bijlage B) geven wij uw Staten inzicht in de additionele financiële ruimte, die beschikbaar is voor eventuele beleidsintensivering. Bijlage C bevat de geactualiseerde MIPP-sleutelprojecten. In diverse Statenvergaderingen zijn moties aangenomen en toezeggingen gedaan die terug moeten komen in de perspectiefnota, bijlage D geeft een overzicht hoe wij met deze moties en toezeggingen omgaan. Met deze perspectiefnota kunt u richting geven aan het beleid in het laatste deel van deze bestuursperiode en de begroting voor de volgende jaren.

e. Financieel beeld

Ter ondersteuning van de integrale afweging in het kader van de perspectiefnota wordt inzicht verschaft in de actuele vrije begrotingsruimte. De vrije begrotingsruimte zoals die resulteert na verwerking van besluitvorming over de begroting en slotwijziging vormt hiervoor het uitgangspunt. Tevens worden de ramingen van de provinciale inkomsten geactualiseerd op basis van de meest recente realisatie en ontwikkelingen.

Tenslotte hebben wij ieder jaar de intentie om bij de perspectiefnota reeds een voorlopige indicatie van het netto besteedbaar rekeningresultaat te geven. Op dit moment kunnen wij hiervoor echter nog geen indicatie afgeven binnen redelijke marges van waarschijnlijkheid (+10%/-10%). Daarom hebben wij de voorlopige indicatie als pm opgenomen. Uiterlijk begin april, ruimschoots voor de behandeling van de perspectiefnota in Provinciale Staten staat het netto besteedbaar rekeningresultaat vast. Op 6 april zullen wij het platform P&C hierover bij behandeling van de perspectiefnota in het platform informeren.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

Tabel 1 Totaal financieel kader

Vrije begrotings- ruimte (In mln. €)	2018	2019	2018- 2019	2020	2021	2022	Struct.
Saldo na bestuursrapportage	37,7	37,6	75,3	37,3	9,8	17,8 *	17,6
Slotwijziging, incl. definitieve verwerking bestuursopdrachten bij begroting	-17,3	-4,9	-22,2	-7,0	-6,5	-0,2	
Financieel effect provinciale inkomsten	+11,7	+13,5	+ 25,2	+1,2***	+1,2	+1,2	+ 1,2
Voorlopige indicatie financieel effect jaarrekening	pm	-	pm	-	-	-	
Resterende vrije begrotingsruimte	32,1	46,3 **	78,3 **	31,5	4,5	18,8	18,8

* bij financieel kader bij de begroting was 2022 de structurele jaarschijf.
Bedrag is incl. structurele doorwerking afschrijvingslasten, die bij de begroting buiten beschouwing was gelaten

** incl. afrondingseffect

*** bijdrage Zeeland 2020 wordt gedekt uit het nog niet geraamde accres

Een uitgebreide toelichting op het financieel beeld is opgenomen in bijlage B.

f. Bestuursopdrachten

In dit laatste jaar van de bestuursperiode beperken wij ons tot twee bestuursopdrachten:

- Het nieuwe [regeerakkoord](#) bevat veel aanknopingspunten voor een constructieve samenwerking met provincies, regio's en gemeenten. Met het [interbestuurlijk programma](#) is een mooie slag gemaakt naar een optimale samenwerking tussen de overheden (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een gezamenlijke aanpak tot stand komt. We zien bijvoorbeeld kansen op het gebied van ondermijning, de regiodeals, verduurzamen landbouw, energietransitie (onder andere aardgasvrije woningen) en klimaatadaptatie. Wanneer kansen zich voordoen willen we deze benutten en hiervoor ook financiële middelen vrijmaken. Deels kan dit bij de begroting 2019. Echter voor een aantal thema's zullen al in 2018 middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Dan denken we aan de bestuurlijke afspraken over een tweede tranche rivierverruimingsmaatregelen. De financiële consequenties van deze bestuurlijke afspraken bedragen € 15 mln (indicatief). We willen gebruik maken van het momentum dat ontstaat nu het Rijk, in drie tranches,

jaarlijks 100 miljoen investeert in aardgasvrije wijken en in de [Stedelijke agenda](#) Brabantstad de ambitie is opgenomen om 5.000 woningen aardgasvrij te maken. Wellicht zijn ook nog voor de uitwerking regio-enveloppe Actieagenda Brainport extra financiële middelen nodig. Zodra de afspraken zijn gemaakt, zullen wij een voorstel doen om het benodigde bedrag (indicatief € 15 miljoen voor rivierverruiming en € 2 miljoen voor de 1ste tranche aardgasvrijewoningen (2de en 3de tranche volgen bij de begroting) in de huidige begroting op te nemen. Voor deze thema's en wellicht nog andere kansen willen we voor de zomer met een integrale begrotingswijziging bij u komen.

- b. De energietransitie is een van de hoofdonderwerpen van het InterBestuurlijkProgramma, dat de basis is voor het Klimaat- en Energieakkoord. Het doel is om deze zomer tot afspraken op hoofdlijnen te komen met medeoverheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen over de wijze waarop Nederland de CO₂-uitstoot met 49% terugdringt in 2030. Deze afspraken zullen vervolgens in de tweede helft van het jaar worden uitgewerkt in concrete programma's. De uitvoering van het Klimaat- en energieakkoord begint in 2019. Het beleid is dus sterk in beweging. Wij nemen het Brabantse aandeel in deze afspraken op in onder andere de nieuwe integrale Energieagenda 2019-2030. Eind van dit jaar ontvangt u de Energieagenda 2019-2030 (inclusief personele consequenties), die wij samen met partners, met betrokkenheid van PS, en in samenhang met de omgevingsvisie hebben vorm gegeven.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

g. Voorstellen voor de Begroting 2019

Hieronder vindt u een aantal voorstellen dat geen nieuwe kaderstelling vergt, omdat over deze voorstellen door uw Staten al richtinggevende uitspraken zijn gedaan.

a. Brabant C

Het Brabant C Fonds is in 2015 ingesteld om het kunst- en cultuuraanbod in Brabant te versterken en te vergroten en daarmee de (inter)nationale aantrekkingskracht van Brabant. Met zijn opdracht om te komen tot een hoogwaardig en vitaal Brabants cultuursysteem sluit het aan bij onze ambitie om de vijfde kennis- en innovatieregio van Europa te zijn. Dit betekent dat:

- beeldbepalende, toonaangevende kunst- en cultuurprojecten met nationale en internationale kwaliteit tot stand komen in Brabant;
- het Brabants cultuursysteem zich mede door deze cultuurprojecten van kwetsbaar naar vitaal ontwikkelt;
- (inter)nationale kunst- en cultuurprojecten in Brabant op een ondernemende wijze worden benaderd en gefinancierd.

Het Brabant C Fonds is, zo blijkt uit de [inhoudelijke evaluatie Brabant C door Berenschot](#) een efficiënt en effectief instrument om de beoogde maatschappelijke doelen te realiseren. Het heeft een belangrijke en unieke aanjaag- en vliegwielfunctie. Het fonds is daarin landelijk onderscheidend en van toegevoegde waarde in het verdere instrumentarium in de provincie en

Nederland. Het onderzoek noemt Brabant C een toonbeeld van Brabantse innovatieve profilering en een voorbeeld voor andere cultuurfinciers.

Wij staan daarbij de volgende ontwikkeling voor:

- begin 2018 is de werkwijze van het fonds aangepast waardoor de revolverendheid van het fonds oploopt van 15% nu naar 32% in 2022. U bent hier eerder over geïnformeerd met de statenmededeling over [Nieuwe werkwijze Brabant C](#) ; Wij stellen een tussendoel van 30% revolverendheid in 2020.
- de organisatie van het fonds meerjarig zekerheid bieden zodat het fonds gedurende meerdere jaren als partner verbonden kan blijven aan projecten;
- met de stedelijke regio BrabantStad en eventueel andere partners afspraken maken over co-funding van het fonds;
- het fonds in staat stellen om hun activiteiten te continueren zodat in 2020, juist voor de nieuwe kunstenplanperiode, de maatschappelijke effecten in beeld gebracht kunnen worden en er integraal gekeken kan worden naar alle instrumenten van het cultuurbeleid.

Met de huidige middelen is het fonds medio 2019 uitgeput. Wij stellen daarom voor te komen tot een aanvulling van in totaal € 9,0 miljoen. Wij willen de organisatie van Brabant C voor vier jaar zekerheid geven, zodat zij zich met dit perspectief verder kan ontwikkelen. Daarvoor is € 3,0 miljoen beschikbaar. Daarnaast willen wij € 6 miljoen beschikbaar stellen voor projecten. Aangevuld met het resterende vermogen van het Brabant C fonds is dan vanaf 2019 nog ruim 10 miljoen beschikbaar voor projecten. Hiermee kan het fonds op basis van de huidige ervaring naar verwachting nog tot eind 2020 in projecten participeren.

b. Implementatie Omgevingswet

De provincie is voortvarend aan de slag gegaan met de implementatie van de omgevingswet. De eerste fase heeft de focus gelegen op de Brabantse [Omgevingsvisie](#). De planning is dat deze eind 2018 wordt vastgesteld. Ondanks herhaaldelijke uitstel van deze wet kiest Brabant ervoor om op volle kracht te werken aan de implementatie van de Omgevingswet. Echter dit betekent wel een continuering van de capaciteit. Daarnaast zijn tot op heden alleen middelen gereserveerd voor het opstellen van de omgevingsvisie. Nu de visie is vastgesteld is het zaak om in de geest te gaan werken, te leren en ontwikkelen en de andere instrumenten, zoals de programma's en omgevingsverordening, op te stellen. Het meest cruciale onderdeel van de implementatie is het daadwerkelijk gaan werken in de geest van de wet en de sturingsfilosofie uit de Brabantse Omgevingsvisie. Hiervoor gaan we samenwerken met onderwijsinstellingen, mede-overheden, bedrijfsleven en betrokkenen in en bij Brabant. Ten eerste zetten we een kennisprogramma op om (provincie-, gemeente- en waterschaps)besturen in Noord-Brabant te voorzien van een wetenschappelijk onderbouwde praktische theorie over welke aanpak in het omgevingsrecht wel en niet tot besluiten leidt die op maatschappelijk gezag en draagvlak kunnen rekenen. Via deze opgebouwde kennis werken we aan een

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

aanpak gericht op gezaghebbende besluiten in het omgevingsrecht. Hierop zou een 'Brabantse werkwijze' kunnen worden geënt ter voorbereiding van de definitieve invoering van de Omgevingswet in 2021. Ten tweede laten we middels de Landschapstriënnale zien wat we met de omgevingsvisie/wet beogen. Nationaal Landschap Het Groene Woud wordt in 2020 gastregio van de vijfde [Landschapstriënnale](#). Publiek, professionals en media uit het hele land en daarbuiten kunnen in 2020 in Brabant zien hoe landschap een oplossing biedt voor maatschappelijke uitdagingen in de steden en het omringende (platte)land. In de aanloopjaren 2018-2019 naar de Landschapstriënnale in 2020 worden diverse activiteiten opgezet, gericht op het bouwen aan een scherpe inhoudelijke programmering voor 2020 met nieuwe coalities van gebruikelijke en ongebruikelijke partners.

Wij stellen u voor om tot het in werking treden van de omgevingswet, in de periode tot en met 2021 9,3 fte tijdelijke capaciteit (jaarlijks ca € 1,0 mln voor 2 jaar) te verlengen en daarnaast een budget beschikbaar te stellen van € 750.000 (2019), €850.000 (2020) en €900.000 (2021) met een totaal voor deze periode van € 2.500.000.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

c. Stedelijke transformaties

Met de stedelijke agenda van BrabantStad 2018-2022 werken we gezamenlijk met de steden aan het versterken van de agglomeratiekracht van het stedelijk netwerk. Dit doen we door in te zetten op de bestaande en toekomstige transformatiegebieden - vaak kanaalzones, spoorzones of aanpalende oude industrie- en of havengebieden dichtbij de centrale stadsdelen - en deze integraal op een hoger niveau te tillen. Het worden de plekken waar kennis, creativiteit en innovatie elkaar gemakkelijk ontmoeten. Waar het nieuwe werken bloeit, nieuwe woonconcepten ontstaan en volop voorzieningen en cultuur aanwezig zijn. Er zijn inmiddels al diverse transformaties ingezet die de binnensteden een kwaliteitsimpuls geven. Zie de spoorzone-ontwikkelingen in Tilburg, Breda, 's-Hertogenbosch en Eindhoven (Internationaal Knooppunt XL); Havenkwartier/CSM en Gasthuisvelden in Breda; de gebieden rond het centrum en langs het kanaal in Helmond. Ook in de M7-gemeenten zijn we vanuit de Brabantse Agenda Wonen betrokken bij stedelijke transformaties (onder andere Walkwartier Oss, Centrumproject Arendshof Oosterhout).

Bij verschillende trajecten is het ontwikkelbedrijf betrokken of zijn we aan het verkennen of de provincie een rol heeft. Het ontwikkelbedrijf kan in verschillende fases instappen. Regels hierover zijn vastgesteld in het beheersstatuut van het ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf heeft middelen om in dergelijke onderzoeken te participeren. Echter de omvang van deze trajecten zijn te complex en te groot om alle stedelijke transformatieopgaven adequaat te kunnen oppakken, het huidige voorbereidingsbudget van het ontwikkelbedrijf (€0,3 mln) is hiervoor onvoldoende.

Wij stellen daarom voor om het voorbereidingsbudget van het ontwikkelbedrijf ten behoeve van de majeure transformatielocaties op te hogen met een eenmalig bedrag van € 500.000.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Omdat wij eerst plannen willen uitwerken en op basis daarvan bekijken welke financiële middelen daarvoor nodig zijn, is het op dit moment nog niet mogelijk om op alle punten de financiële implicaties te duiden. Voor de zomer ontvangt u van ons het instrumenteel VTH-kader waarin ook de, geactualiseerde, financiële consequenties zijn opgenomen van de eerder opgestelde VTH-takenanalyse. Na de zomer ontvangt u een afzonderlijk voorstel over de gevolgen van de nieuwe Wet natuurbescherming op de VTH-uitvoering. Eveneens ontvangt u later dit jaar het nieuwe informatiebeleid met financiële consequenties. Deze kaders staan toegelicht in bijlage A.

Middels een statenmededeling zijn uw Staten geïnformeerd over de definitieve keuze voor de herbouw van sluis II als oplossing voor de geohydrologische problematiek van het Wilhelminakanaal in Tilburg. Het provinciale aandeel in de meerkosten is geraamd op € 2,3 – 10,3 mln. In het kader van de overeengekomen nieuwe governancestructuur voor de herbouw wordt vanuit de provincie, aanvullend op eerder genoemde financiële bijdrage, voor de periode medio 2018 – medio 2023 een tweetal fte's (jaarlijks ca € 0,2 mln voor 5 jaar) in de gezamenlijke projectorganisatie ingebracht. Het totaal benodigde bedrag kan variëren tussen de € 3,3 – 11,3 mln. Zodra het definitieve bedrag bekend is zullen wij u een voorstel doen om het benodigde bedrag in de begroting op te nemen.

Tevens komen wij bij u terug rondom het eerder aangekondigde knelpunt 'Vaarwegen West-Brabant' (betreft baggerachterstand). Diverse onderzoeken hebben reeds plaatsgevonden en de Regio West-Brabant is bezig met een voorstel over de benutting van de vaarwegen met het oog op verschillende belangen zoals mobiliteit en ruimte, water, natuur en sociaal-economische ontwikkelingen inclusief recreatiertoerisme en toerisme aan wal. Provincie en waterschap participeren hierin. De komende maanden zal naar de best passende oplossingen worden gezocht die passen binnen de Provinciale Visie Brabantse Vaarwegen en het PMWP. Zodra het meerjarig werkprogramma opgesteld is zullen wij u hierover informeren en zo nodig vervolgens in de reguliere P&C-cyclus een voorstel doen om het benodigde bedrag in de begroting op te nemen.

Onze provincie biedt kansen en mogelijkheden aan welwillende mensen met goede ideeën. Wij moeten echter ook weerbaar zijn tegen degenen die deze kansen en mogelijkheden willen gebruiken voor criminele doeleinden. Vorig jaar heeft een [visitatiecommissie](#) het werk van onze [Bibob](#)-eenheid geëvalueerd. Daaruit kwam een aantal aanbevelingen naar voren, zoals het breder borgen van weerbaarheid binnen de ambtelijke organisatie, het vaker uitwisselen van gegevens en ervaringen met andere overheden, en het actief en structureel communiceren met het bedrijfsleven over integriteit. Aangegeven is dat hiervoor extra capaciteit nodig is. Nadere uitwerking is toegezegd voor de zomer van 2018. Verder kwamen eind 2017 de mestfraude en begin 2018 de

registratiefraude met melkkoeien aan het licht. Om te voorkomen dat wij in zee gaan met bedrijven die zich schuldig hebben gemaakt aan dergelijke fraude, willen wij de Wet Bibob gaan toepassen op de agrarische sector (zoals eerder [gemeld](#)). Voor de begroting 2019 komen we bij u terug met een voorstel hoe invulling te geven aan de gedane aanbevelingen en de capaciteit die daarvoor nodig is.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

h. MIPP

Met het Meerjaren Integrale Planning Projectbijdragen (MIPP) voor sleutelprojecten is ons instrumentarium verrijkt om projecten te kunnen realiseren en kansen te verzilveren. Invulling wordt gegeven aan flexibel financieren in een netwerk georiënteerde werkwijze door gelijke tred te houden met het ritme en de dynamiek van initiatiefnemers en partners binnen sleutelprojecten. Dit vanuit onze eigen ambities en met het oog op maatschappelijke meerwaarde. Financiële uitgangspunten daarbij zijn dat sleutelprojecten zo hoog mogelijk en minimaal voor 50% uit bestaande provinciale programma's worden gefinancierd. Indien financiering van hieruit onvoldoende is om het sleutelproject tot uitvoering te brengen, kan een beroep op algemene middelen worden gedaan. Tevens moet sprake zijn van een evenwichtige bijdrage van derden aan het sleutelproject. Het MIPP wordt tweemaal per jaar ter besluitvorming aan uw Staten voorgelegd, bij de perspectiefnota en bij de begroting.

Bij de begroting 2018 hebben wij voor de eerste keer een MIPP Sleutelprojecten aan uw Staten voorgelegd. In dit MIPP waren tien sleutelprojecten in de verkenningfase opgenomen. Uw staten hebben ons college daarbij de opdracht gegeven verkenningen uit te voeren naar deze 10 sleutelprojecten. Sinds de begroting zijn wij hiermee voortvarend aan de slag gegaan.

Bij drie van de tien sleutelprojecten heeft de nadere verkenning er toe geleid dat wij deze in het nu voorliggende geactualiseerde MIPP ter besluitvorming aan u voorleggen. Voor projecten die zijn opgenomen in de besluitvormingsfase stemt u bij de vaststelling van het MIPP in met de definitieve scope en stelt u de maximale aanvullende provinciale bijdrage uit algemene middelen daarvoor beschikbaar. Wij stellen u voor om ten laste van de algemene middelen een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen van € 0,9 mln voor Schoolpleinen van de toekomst, € 0,35 mln voor Mozaïek Dommelvallei en maximaal € 6,8 mln voor Robuuste beekdalpassages A58 en N65. In het geactualiseerde MIPP (bijlage C) zijn deze projecten nader toegelicht en is de aanvullende bijdrage onderbouwd.

Voor zes sleutelprojecten is in het MIPP een geactualiseerde stand van zaken opgenomen. Projecten die zijn opgenomen in de verkenningfase zijn projecten die nader worden getoetst op beweging en haalbaarheid om mogelijk als

sleutelproject te worden uitgewerkt. De richting en de scope van een project in de verkenningfase worden -met initiatiefnemers en andere betrokkenen- gedefinieerd. Overeenkomstig uw opdracht bij de begroting 2018 werken wij verder aan de uitwerking van deze sleutelprojecten tot uitvoeringsgereede projecten die wij bij een volgend MIPP ter besluitvorming aan u voor kunnen leggen. De Stedelijke agenda Brabantstad is niet langer als sleutelproject aangemerkt.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Afgelopen periode hebben zich vijf nieuwe MIPP sleutelprojecten aangediend. Het betreft Talent in Brabant, Van Gogh Brabant, MindLabs, Energyweb XL en SOLARGE. Wij stellen voor deze projecten als sleutelproject in de verkenningfase van het MIPP op te nemen en ons college opdracht te geven ook voor deze sleutelprojecten verkenningen uit te voeren.

Tenslotte doen wij een voorstel om de werkwijze voor sleutelprojecten waarvoor besluitvorming is gewenst vóór de volgende actualisering van het MIPP aan te scherpen. Voor sleutelprojecten die dit betreft kan een voorstel voor mandaat aan GS worden opgenomen. Voorwaarde daarbij is wel dat de projectscope vaststaat en dat enkel nog laatste elementen moeten worden ingevuld, voordat het project daadwerkelijk besluitvormings- en uitvoeringsgereed is. De provinciale doelstellingen waaraan het project bijdraagt, moeten in ieder geval duidelijk zijn en de maatschappelijke meerwaarde van het sleutelproject moet zijn onderbouwd. Ook de maximale bijdrage van de provincie aan het project moet vaststaan, waarbij is aangegeven hoe minimaal 50% hiervan wordt afgedekt uit bestaande middelen. Wij stellen u voor met deze aangescherpte werkwijze in te stemmen.

i. Verlenging tijdelijke capaciteit

In het bestuursakkoord is een financiële taakstelling op de organisatie opgenomen van cumulatief € 18 mln in de jaren 2016 – 2019 en € 8,5 mln structureel vanaf 2020. Deze taakstelling is in de meerjarenbegroting verwerkt en resulteert in een afname van de beschikbare capaciteit om provinciale taken uit te voeren in 2020 t.o.v. 2016 van ca. 90 fte. Door met name efficiënter werken en slimmer organiseren is op dit moment reeds ca. 70% van deze capaciteitsreductie gerealiseerd. De volledige taakstelling zal in 2019 gerealiseerd zijn.

Daarnaast zat aan het begin van deze bestuursperiode een afname van tijdelijk gefinancierde capaciteit in onze meerjarenbegroting van € 9,9 mln in 2016 tot € 0 in 2020. Dit correspondeert met een afname van ca. 115 fte. Een deel van deze capaciteit is gekoppeld aan taken die daadwerkelijk afgebouwd kunnen en zullen worden, een deel is gekoppeld aan impulsen uit het bestuursakkoord die in 2019 aflopen. Besluitvorming over eventuele verlenging dient bij of naar aanleiding van een nieuw bestuursakkoord plaats te vinden. Het betreft hier beleidsthema's als economie, erfgoedfabriek, sociale veerkracht, arbeidsmarkt en agrofood. Knelpunten rondom energie worden u voorgelegd op het moment

van vaststelling van de energieagenda 2019-2030. Een deel van de aflopende capaciteit is echter gekoppeld aan de uitvoering van taken en projecten die na 2019 doorlopen. Wij stellen u voor om voor de uitvoering van deze taken en projecten middelen beschikbaar te stellen en aan het OKB toe te voegen, zodat de betreffende projecten ook daadwerkelijk afgerond kunnen worden. In onderstaande tabel is aangegeven welke projecten dit betreft en hoeveel capaciteit voor welke periode daarmee gemoeid is.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Tabel 2 OrganisatieKostenBudget

Taak/project	2018*	2019*	2020	2021	2022	2023
Implementatie Omgevingsvisie	-	-	9,3	9,3	-	-
Majeure projecten	2,5	2,6	22,7	22,7	11,1	7,3
- <i>Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat</i>	-	-	7,0	7,0	-	-
- <i>N279 Veghel-Asten**</i>	-	-	4,2	4,2	4,2	0,4
- <i>N69**</i>	-	0,1	4,6	4,6	-	-
- <i>Hooipolder/A27</i>	0,1	0,1	-	-	-	-
- <i>N65/PHS***</i>	-	-	4,5	4,5	4,5	4,5
- <i>Wilhelminakanaal</i>	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Totaal capaciteit	2,5	2,6	32	32	11,1	7,3
Toevoeging OKB (in € mln)	0,26	0,27	3,3	3,3	1,14	0,75

* voor 2018/2019 gaat het om de extra capaciteit bovenop de capaciteit die reeds voor 2018 geraamd was (en indicatief naar 2019 doorgetrokken is)

** afhankelijk van onherroepelijk worden PIP

*** uitgaande van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie

Voor de overige majeure projecten is in het OKB voor de jaren 2018 en 2019 tijdelijke capaciteit opgenomen voor de uitvoering van deze projecten. De tijdelijke capaciteit vervalt eind 2019 omdat deze financiering op dat moment wegvalt. De uitvoering van de projecten loopt echter langer door. Voor de afronding van deze projecten is het nodig dat de capaciteit beschikbaar blijft. Per project is gekeken wat de looptijd van het project is en hoeveel capaciteit jaarlijks nodig is voor de uitvoering van het project. Dit is in bovenstaande tabel per project weergegeven.

Voorgesteld wordt daarom de benodigde financiële middelen aan het OKB toe te voegen.

In het proces van afbouw van tijdelijke taken is gebleken dat er door de wijze waarop in het verleden besluitvorming plaatsvond over tijdelijke capaciteit en de financiering daarvan (gekoppeld aan besluitvorming over pakketvoorstellen zoals bijvoorbeeld een investeringsagenda of een bestuursakkoord) een onvoldoende relatie ligt met de taken en projecten die in dat verband uitgevoerd

moeten worden. Daarom stellen wij voor om vanaf nu de besluitvorming over het beschikbaar stellen van (tijdelijke) extra capaciteit direct te koppelen aan de besluitvorming over de betreffende beleidsimpuls. In het kader van die aangescherpte werkwijze doen wij u op dit moment nog geen voorstellen voor (verlenging van tijdelijke) capaciteit voor de uitvoering van taken op het terrein van circulaire economie, energie en Bibob. In de loop van dit jaar zullen wij uitgewerkte beleidsvoorstellen aan u voorleggen (zie ook paragraaf c. Toelichting op perspectiefnota en paragraaf g. Voorstellen voor begroting 2019) en daarin ook voorstellen ten aanzien van de voor de uitvoering daarvan benodigde extra capaciteit opnemen.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Financieel beeld op basis van de voorstellen

Financieel ziet het plaatje er dan als volgt uit:

Tabel 3 Financieel beeld op basis van de voorstellen

Vrije begrotingsruimte (Bedragen x € 1 mln)	2018	2019	2018-2019	2020	2021	2022	2023	Structureel
Voor PPN	37,60	46,30	83,80	31,50	4,50	18,80	18,80	18,80
voorstellen voor de begroting								
Brabant C		-9,00	-9,00					
Implementatie Omgevingswet (incl. toevoeging aan OKB)		-0,75	-0,75	-1,81	-1,86			
Wilhelminakanaal (incl. toevoeging aan OKB)	pm							
Stedelijke transformatie		-0,5	-0,5					
totaal voorstellen voor de begroting	Pm	-10,25	-10,25	-1,81	-1,86	0	0	0
MIPP								
Schoolpleinen van de toekomst	-0,9		-0,9					
Robuuste beekdalpassages	-6,8		-6,8					
Mozaiek Dommelvallei	-0,35		-0,35					
totaal MIPP	-8,05	0	-8,05	0	0	0	0	0
Capaciteit								
voorzover niet onderdeel voorstellen voor de begroting	-0,05	-0,05	-0,1	-2,13	-2,13	-0,94	-0,55	
Na PPN (afgerond)	29,50	36,00	65,40	27,56	0,51	17,86	18,25	18,80

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

j. Adaptief programmeren

De samenleving verandert en de provincie beweegt mee. Maatschappelijke resultaten en veranderingen worden niet meer gerealiseerd door één organisatie, maar steeds meer in samenwerking met partners. De provinciale rol verandert.

Van de traditionele rechtmatige en presterende overheid gaan we daarnaast steeds meer acteren als een samenwerkende en responsieve overheid. Dit betekent ook iets voor ons beleids- en P&C-instrumentarium. Als rechtmatige en presterende overheid leggen we in onze beleids- en P&C-documenten vast wat we willen bereiken (outcome), wat we daarvoor doen (output) en welke middelen we daarvoor over hebben (input). Deze wijze van invulling ondersteunt echter niet voldoende het adequaat functioneren vanuit de samenwerkende en responsieve rol. Hierbij blijven weliswaar de provinciale doelstellingen het uitgangspunt, maar hoe we die precies invullen en hoe we die het best kunnen bereiken bepalen we in overleg met onze partners. Dit vraagt een andere, flexibelere wijze van programmeren.

Hieraan hebben we de afgelopen periode reeds invulling trachten te geven door introductie van aanvullend instrumentarium. Denk hierbij aan het matchingsbudget, het werken met tranches en het MIPP. Wij voorzien echter dat dit op termijn nog onvoldoende flexibiliteit geeft om onze samenwerkende en responsieve rol adequaat invulling te kunnen geven. Hiervoor zal ook het beleids- en P&C-instrumentarium zelf zich moeten doorontwikkelen, zonder dat het ten koste gaat van de sturing op de rechtmatige en presterende rol.

Wij zullen hieraan in de komende beleidstrajecten invulling geven en dit ook vertalen in de begroting. te denken valt hierbij aan:

- meer gericht op outcome(indicatoren);
- differentiatie op basis van wat onze rol vraagt;
- verschillende indicatoren in verschillende fasen van de beleidscyclus.

In de invulling en uitwerking van deze nieuwe werkwijze zullen wij in de beleidsdocumenten en jaarlijks in begroting op het niveau waarop uw Staten de middelen alloceren systematisch inzichtelijk maken welk deel van de beschikbare middelen nog adaptief te programmeren is.

k. Planning

Na behandeling van de perspectiefnota 2018 in PS, werken wij in aanloop naar de Begroting 2019 de vastgestelde bestuursopdrachten verder uit.

l. Bijlagen

- A. Inspelen op nieuwe ontwikkelingen; Brabant Op Koers
- B. Financieel beeld

- C. MIPP Sleutelprojecten
- D. Afdoening moties en toezeggingen

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4326508

PS: 4332728

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer M.J.A. van Bijnen, (073) 681 21 29,
mvbijnen@brabant.nl

Opdrachtnemer: mevrouw P.F.L. Feimann, (073) 681 26 87,
pfeimann@brabant.nl